

Izhaja po
dvakrat na mesec ali 24 krat
na leto v Ljubljani, kedar ga
prebere in ne konfiscira
policija.

Vrednik Jakob Aléšovec.

Posamezne številke se dobivajo, če jih kaj ostane, po
15 kr. v administraciji, Ključaničarske ulice (pod mestnim
trgom) št. 3 v II. nadstropji.

Veijá
celo leto 3 gld., pol leta 1 gld.
50 kr. in četrletna 80 kr. za
vsacega brez ozira na stan,
narodnost in vero.

Kdor ga bere in ga ni kupil, se bo, ako se zasaci, ostro kaznoval.

Z Olimpa.

Dragi mi „Brencelj“!

Vi zemeljski črvi imate zdaj zimo, mi smo vam stresli že sila veliko snega na zemljo, iz ktere nam puhti zato pa tako hud mráz sém gor, da moramo imeti vrata vedno zaprta, naš vratar pa hodi v copatah in v kosnat kožuh zavit odperat ljudem, ki pridejo trkat. Po naših prostorih je pa povsod prijetno toplo in tako nas nikdar ne zebe; zvečer smo navadno pri biljardu ali taroku, če ne beremo kaj z zemlje.

Tako je bilo tudi oni večer, 23. novembra ste vi šteli, jaz, Costa, Toman in Preširen smo sedeli pri taroku, Debevec, Lesar in Orel so pa „komarili“. Ravno je bil Toman napovedal „pagat ultimo“, jaz pa mu dal „kontra na ultimo in na igro“ kar pride vratar povedat, da zunaj stoji popotnik, ki bi rad prišel not, pa ga on ne pozná; podal mu pa je karto, na kateri je zapisano „grof Barbo“.

„Ni mogoče!“ — zaupijemo vsi in vržemo karte na kup in hitimo k vratam.

„Je že res, grof Barbo je“ — reče Costa, ki je prvi skoz linice v vratih pogledal — „le brž mu odprite, vratar!“

Ta se podviza in ko so vrata odprta, stopi not grof Barbo, kateremu je nekoliko poznati dolgo potovanje, a je vendar dobre volje. Vsi mu stiskamo roko in ko nekoliko k sapi pride, ga praša Toman:

„Kaj pa je napotilo vas, da ste prišli k nam zdaj, ko ima na Dunaji Hohenwartova stranka večino?“

„Pa ros“ — pritakne Costa — „tako dolgo ste stanovito stali za pravično reč, zdaj se pa umaknete — zdaj, ko ima ta pravična reč priti do zmage!“

„V vsaki vojski je nekaj vojakov, ki zmage ne včakajo“ — odgovori grof Barbo — „pri nas pa je tudi še vprašanje bilo, ali bodo Slovenci in moji volilci od te zmage imeli kaj ali nič. Grof Taaffe ni hotel do zdaj pokazati še, katero lice je pravo: desno ali levo, zato sem bil jaz tega lovenja že do grla sit, ker človek ne vé, delal bi svojim volilcem v prid ali na škodo.“

„Vrlo, vrlo“ — reče na to Toman — „bodite nam srčno pozdravljeni! Zdaj ste gotovo trudni in zeblo vas bo.“

„Vtrujen sem, a mráz mi ni, me je vso pot grela dobra vest.“

Ljubega nam novega tovarša sprejmemo brž med-sé, naš hišnik pa mu gre pripraviti eno odličnejših bivaljšč. Dolgo smo bili še skup tisti večer in kramljali politične in nepolitične. Še celó oba Zoisa, ki sta bila že šla k počitku, sta zvedivši za novega tovarša plemenitega stanu, vstala in pršla ga pozdravit, radovaje se, da imata zdaj tretjega narodnega plemenitaža za družbo. No, pa tukaj ni nič razložka med stanoví, samo veselí nas, če je bil na zemlji kdo plemenitaž, pa vendar naroden, ker narodne plemenitaže vi Slovenci na zemlji menda lahko na prste štejete; tudi mi v Olympu imamo do zdaj še le tri.

Za vas bo grof Barbo velika zguba, to vemo vsi. Zato pa glejte, da ga obdržite v častnem spominu in na njegov posianski sedež posadite vrednega naslednika, ne pa kakega — Potočnika.

Tako nas je zdaj že veliko tukaj in če bodo tako pridno prihajali, kakor so začeli zadnja leta, bote težko dobili zarašča a med seboj. Saj pa tudi nimate nič prijetnega na zemlji Slovenci, ki vedno le upate in čakate, ne pričakate pa ničesar. Če zdaj ne bo nič, pa se kar vsi preselite tu gor k nam, tu se vam ne bo treba boriti za svoje pravice. Mi že tako sodimo, da bo izmed vas vsak to, česar želi in za kar se poganja, dosegel še le, kedar mu bo vrata odprl — naš vratar.

Predno sklenem, Ti moram še nekaj povedati. Te dni enkrat nastane med našimi kokoši, pišanci, purmani in kapuni strašno kokodaskanje, vse leti skup tako, da jaz vzamem puško in tečem gledat, kaj je, če ni morda kak skopec, da bi ga pihnil. Kaj je bilo? Zunaj je stal Podboj z Novega mesta in trkal ob vrata. Naš vratar ga ni poznal, zato je zahteval od njega veljavnih izkazov, katerih pa mož ni imel, a izgovarjal se, da jih je doma pozabil. Vrtar ga je na to odpodil in naša kuretina je bila zopet mirna.

Pa še eden je prišel, tisti dr. Steiner s Kranja. Mož je prinesel spričevalo, da je bil Slovenec, pa to spričevalo

je bilo prestaro, zato ga je poslal naš vratar v nemški Olimp. Tam je pokazal novejšo spričevalo, da je bil zadnja leta do smrti nemčur, pa tudi tam so ga spokali rekoč, da za renegate ni nikjer Olimpa. Tako revež zdaj hodi, strada in zmrzuje med obema, pomagati mu ni.

Vidiš, dragi „Brencelj“, tudi mi smo imeli zadnje dni živahne.

Kedar bo zopet kaj tacega, Ti bom že sporočil. Samo glejte, da pravih slovenskih narodnjakov ne bo kmalu tukaj več, kakor pri vas na zemlji. S to željo sem

ves Tvoj

Miroslav.

Pavliha.

Ko sem bil zadnji pot na Dunaji, sem slišal v zbornici poslancev Hohenwarta, zastopnika naših gorenjskih pokrajin. Akoravno ne razumim velike nemščine, sem vendar znal razsoditi, da je to, kar je govoril, nekaj posebnega. „Ej, to moraš pa ti svojim rojakom povedati“ — pravim sam sebi — „da bodo vedeli, kakega junaka imajo na Dunaji.“

Zapomnil sem si toraj vsaj po večem njegove besede in tekel ž njimi domú, da bi jih ne pozabil. Pa čeravno sem hitel, da sem bil v dobri pol uri z Dunaja na Gorenjskem, sem jih bil skoro vse pozabil, in ko začnem Hoheuwartovim volilcem praviti, kaj je njih poslanec govoril na Dunaji, so se smijali in rekli, da kaj tacega, kakor jim jaz pravim, grof gotovo ni govoril. Ves jezen zgrabim marelo in glej čudo! Ž nje kipi ves krasni govor Hohenwartov v lepo slovenščino prestavljen, kakor najlepša godba, da so ljudje kar strmeli in bi bili poslušali ure in ure.

Neprecenljiva moja marela! Ko so možje slišali ves govor, so vsi burno zaupili:

„Živijo Hohenwart! Zaupnico mora imeti“, le brž mu jo podpišimo!“

Tako je bilo povsod, kamor sem prišel s svojo marelo. Kar trgali so se možje za pero, da bi podpisali zaupnico.

„Ti, Pavliha, ki si tako bolj znan z gospodo, boš pa sestavil besede, kakoršne gredó takemu možaku grofa“ — mi pravijo povsod.

„Sam je ne bom skoval, si ne upam prav“ — odgovarjam jaz — „pa že vem za nekega gospoda, ki jo bo lepo sestavil, da nas ne bo sram. Mi smo preveč kmetje, ne znamo kaj tacega.“

Vse je bilo zgotovljeno, zaupnica in podpisi, a zdaj nastane vprašanje: kdo jo bo na Dunaj nesel?

„Pavliha, Pavliha“ — kričé vsi — „saj je že tako znan z grofom.“

Jaz se nisem mogel vbrantiti te časti, pa sem tudi hotel na Dunaji postaviti se, da me bodo ljudje gledali. Pregledam toraj svojo obleko, a vsa je že oguljena zavoljo dolgega potovanja po svetu, tudi jaz se v zrcalu vidim že hudo obnošenega in marela je le še za delavnik, za praznik ne več. Tak, kakor sem, bi se slabo postavil pred grofa, h kateremu sem ta pot hotel priti ves drugačen, kakor navadno, kedar sva na Dunaji kam šla. Zato sem se dal vsega prenoviti, tudi obraz, ker imajo na Du-

naji take mašine, da je to prav lahko. Gospod Klun mi je pokazal, kam naj grem, tam so me djali v žehto in prišel sem ž nje tak-le:

Kaj ne, da sem tak, kakor da bi bil sam svoj sin prejšnjemu sebi komaj podoben! Kdor ne vé, da sem Pavliha, bi rekel, da sem kdo drugi, kak gorenjski fant v nedeljski obleki.

Tak se podam k grofu Hohenwartu in ko me zagleda, pravi ves zavzet:

„Pa ne, da bi bil ti Pavliha?“

„Sem, sem“ — se namuzam jaz.

„Pa tako prazničen, ves nov! Kako, da prideš k meni danes tak?“

„Danes imam nekaj posebnega, Vaša Prezvzišenost!“

„Ej, kaj se boš štulil! Jaz sem kranjski fant, kakor ti, čemu mi praviš „Vaša Prezvzišenost?“

„Danes sem oficijelen človek, poslan od tvojih volilcev, moram tako govoriti.“

„No, imaš morda kaj zá me? Pa ne, da bi bil prinesel koljine?“

„Koljine, koljine, koljine“ — rečem jaz in potegnem s podpazdube lepo vezane velike bukve z več ko tisuč podpisi — „le poglej, kakšne so te koljine! Poslali so ti jih vsi volilci, pa še drugi, ker si tako možki obnašal se. Jaz ne hvalim rad ljudi, če niso tega vredni, pa ti si res junak, Bog te živi! Glej, da se kmalu vsedeš na ministerski stol.“

„To je pa vendar preveč!“ — reče ves ginjen Hohenwart — „kaj sem pa storil za Gorenjce, da mi pošljejo take koljine!“

„No veš, saj sva sama, dozdam res še ne veliko, ali ti imaš vsaj pošten obraz, temu zaupajo tvoji volilci, ker si tudi od cesarja dobil najlepšo zaupnico.“

„Z Bogom, Pavliha! Danes ti ne morem reči nič drugega ko to: Sporoči svojim rojakom, da sem jaz kranjski fant, da jih toraj ne bom pozabil. Mi moramo priti enkrat na konja.“

S temi besedami mi podá roko, jaz vidim, da mu je ginjenost sapo zaprla. Molčé odidem in brž sporočim Hohenwartov odgovor vsem tistim, ki so mu koljine poslali.

V tem, ko mene ni bilo na Dunaji, je umrl „kmetiški grof“, to je grof, ki je imel tudi kmete rad in jim storil dobrega, kolikor je mogel, namreč grof Barbo ki je imel tudi orav kranjsko ime „Jože“. Čast mu, a žal nam zá-nj! Dobra prijatelja sva bila, ker ni bil prevzeten, marveč čisto domač in prijazen z vsakim. Jaz bi mu bil kaj rad dal venec na trugo, če bi bil vedel, kdaj je umrl,

veliko rajše pa bi bil pil na njegovo zdravje „kolikor kapljic, tol'ko let.“ Jaz sem namreč tak človek, da imam dobre, posebno pa take ljudi, kakor je bil grof Barbo, le žive rad, mrtvih ne.

Zato sem pa tudi brž od Hohenwarta napotil se naravnost domú, kar zaupije za mano grof Taaffe, ki ga že po glasu poznám:

„Glej ga no, Pavliha, kam se ti tako mudi? Ali ne boš vsaj še par dni tukaj, jaz bom tvojega sveta potreboval.“

„Ne verjamem, saj nikoli ne ubogaš me.“

„Pa zdaj te bom. Saj veš, kako so mi tisti ustauhi v državnem zboru zabavljali. Kaj bi storil ti, če bi bili tebi tako zabavljali?“

„Ali vidiš to-le?“ — odgovorim jaz in mu pokažem svojo marelo.

„A, tako?!“

„Tako, tako! Če meni kdo zabavlja, ne zabavlja dolgo, mu kmalu pokažem marelo in če še ne neha, mu pa usta ž njo zamašim.“

„Posodi mi svojo marelo, Pavliha, vsaj za par dni.“

„Pri vsi prijaznosti najini ti je vendar raje ne posodim. Saj si minister, boš že toliko plače imel, da si lahko kupiš ktero, — če ne veš, kje, pa stopi v Ljubljano h Kobilci, ta že vé, kakšne jaz jemljem.“

Taaffe vzame z žepa svoj zapisnik in svinčnik ter si zapiše „Jaka Kobilica v Ljubljani“, se zahvali meni za dobri svet in gre. Kakor sem pozneje zvedel, je moral že kupiti tako marelo, ker je ž njo v zbornici poslancev na Dunaji dobro brisal ustahe okoli ust in rekel, da Slovanov ne pusti ob steno pritiskati. No, zdaj ko ima tako marelo, kakor jaz, bo že vžugal ustahe, premalo jih bo.

Po tem shodu premišljujem tudi jaz, kam bi se podal zdaj, ko na Dunaji vse tako lepo teče, da mojega sveta menda ne bodo tako brž potrebovali, če se jim ne nadoma kaj ne podere. Pride mi na misel ruski car, ktere ga že tako dolgo nisem nič videl. Staremu očku ruskega naroda bo gotovo že dolg čas po meni, jaz bi ga pa tudi pred smrtjo vendar rad še živega videl.

Na noge toraj proti Rusiji, saj ni daleč tje, človek lahko pride peš, če se ne mara voziti. Kako naglih nog sem jaz s svojo marelo, že vsi veste, zato sem brž v Petrogradu, kjer ima car prav zalo hišo. Tam poprašam strežaja, kje so očka, in odgovori mi: „Starega ni domá, če hočete z mladim kaj govoriti?“

Mladi, trden korenjak, kakor da bi bil z Gorenjskega domá, pride ravno po stopnicah dol in ko me zagleda, skoči k meni, mi podá roko in me ogovori:

„Zdrav mi, Pavliha! Dobro, da si prišel, oče so že tako večkrat prašali po tebi, kodi hodiš, da te ni nič k nam. Škoda, da jih ni doma! Pa mislim, da bodo kmalu prišli. Stopi k meni, saj jih boš počakal je-li? V tem bova eno pila, pa mi boš pravil, kako se po svetu godi.“

„I, če ne bo predolgo trajalo, bom že. Dolgo pa ne morem čakati, ker imam daleč domú in snega je vse polno po vsem svetu.“

Mladi, ki je pa že tudi ponosen mož in oženjen, le da mu oče ni še svojega ruskega grunta čez dal, prinese vina in kaj za zobé, pri tem se meniva o tem in onem in jaz spoznam, da bo mladi še bolji gospodar ko stari. Med drugimi je rekel:

„Veš, Pavliha, naš oče so predobri, rajši dobro storé drugim ko sebi in nam. Lansko leto smo šli vsi dol v Azijo in Bolgarijo, da smo Turka ugnali, kakor veš, pa nazadnje ni nam nič ostalo, tisti Berlinci so nam bili vse skazili. Je že prav, da je človek dobrosrčen, pa vendar sebe ne sme popolnoma pozabiti. Neumen, kdor naredi z beračev bogatine, a pri tem postane sam berač.“

„Bi mar ti ne bil ravno tako ravnal, če bi bil že gospodar Rusije?“ — prašam zavzet.

„O pač, samo nekoliko prej bi se bil spravil na noge, predno bi bili imeli moji evropski sosede časa stikati glave skup in ugibati, kako bi mi nagajali. Saj je naša zemlja široka, denarja imamo pa tudi, da ga lahko še vsakemu posodimo.“

„Dobro, vrlo dobro, prijatelj, Bog te živi!“ — rečem jaz in vzdignem kozarec na njegovo zdravje; — „ti si res mož, veseli me pri tebi.“

On trči z mano, potem pa mi zašepetá na uho: „Le stoj, Pavliha, kedar bom jaz gospodar, moraš priti k meni, pa za dalj časa, boš viedel, kake bova uganila. — Pa kje li so oče, da jih tako dolgo ni domu?“ — se pretrga naenkrat in pogleda na uro; — „zdaj bi morali biti že domá.“

„Morebiti da so se na poti oglasili malo v Berlinu ali na Dunaji, če niso nekoliko posedeli v Parizu ali Londonu?“ — tolažim jaz,

„Ej ne!“ — odgovori carevič — „na Dunaji sem bil še le pred kratkim jaz, v one druge kraje pa oče več ne gredó, so se jim nekaj zamerili. Jaz mislim, da bo kaj družega.“

„Pa ne, da bi se jim bila pripetila kaka nesreča! V Rusiji imate veliko volkov!“

„To je, to, Pavliha! Tisti volkovi — nihilisti jim pravimo — ti so nevarni mojemu očetu. Res me je jelo skrbeti. Ali jih nisi nič videl po poti?“

„Jemnasta pač“ — se popraskam jaz za ušesi — „pa mi ni bilo na misli, da bi prežali na tvojega očeta. Le stoj, se že spominjam. Tam blizo Moskve, od desne na levo ob železnici.“

„Kaj? tam?“ — poprašuje carevič ves preplašen — „kaj so pa počeli ti volkovi nihilisti?“

„Kopali so jama pod železnico in nekaj not nosili.“

„Pa ne smodnika ali dinamita?“

„Kaj tacega, pa jaz nisem poduhal, ali je to ali ono.“

„Mili Bog, potem bodo pa oče kmalu mrtvi!“ — tuli carevič.

„Ti imaš toraj svojega očeta rad?“

„Kaj pa! Vsak Slovan ima rad očeta!“

„Daj mi še en kozarec, potem grem!“

„Kam?“ — popraša carevič ves raz sebe.

„Rešit očeta, ki ima tako vrlega sina.“

„Prepozno, Pavliha! Še pol ure, pa je vsega konec.“

„Pol ure je meni dosti, da prehodim ves svet. Nič se ne boj, kmalu boš videl očeta živega.“

Po teh besedah smuknem s sobe in zletim in čez pet minut sem že 50 milj daleč in dobim starega cara na kolodvoru, ko hoče ravno stopiti v voz. Ko jaz prisopi ham s svojo marelo, mi vse carovo spremstvo naredi prostor do cara, ker me vsi poznajo. Tudi car me brž zagleda in mi pomoli roko s pozdravom:

„No, vendar prideš, Pavliha! Kaj te je pa prignalo sem? Me nisi hotel počakati domá ali v Moskvi? Pa saj se boš zdaj peljal z menoj je-li?“

Na ta ogovor mu jaz mignem na stran in rečem: „Zakaj sem ravno sem prišel, boš kmalu sam spoznal. Zdaj pojdi brž z mano, da se preoblečeva v kakem kotu. Ti boš oblekel mojo, jaz pa tvojo obleko, samo marelo si bom pridržal, té ne dam nikomur.“

Car strmi, a vendar, ker mi popolnoma zaupa, gre z mano v kot, tam se preoblečeva, nato grem jaz v njegovi obleki z marelo v njegov carski voz, jaz se odpeljem, on pa čaka v moji obleki kakor Pavliha družega vlaka.

Ne vozimo se dolgo, kar se čuje strašen pòk, zemlja se strese, a jaz zletim s svojo marelo kake pol ure kvišku v zrak. Ko sem pa dosti visoko, odprem marelo in se spustim ž njo na zemljo nazaj. Tu priletim na tla ravno pred nekim človekom, ki beži ko zajec. Ko me zagleda, strepeta in počene na tla ter zijá ves zelen:

„Car!“

„Da, da, car, ti lump ti“ — spregovorim jaz — „kdo si pa ti?“

„Nič, nič!“ — jecljá in se spravlja na noge.

„O, nihilist si, te že poznam, le sém“ — se grozim jaz in ga primem za ušesa; — „ti si hotel cara umoriti, je-li?“

„Jaz sam ne“ — jecljá nadalje — „nas je več bilo.“

„Aha, več takih zajcev ali bojazljivcev kakor si ti. Kje pa jih je kaj?“

„So pobegnili“ — trepeta nadalje.

„Tako! Lep junaki ste vi nihilisti! Veš, kaj ste? Tatovi ste, ki hočete človeku življenje na tihem vkrasti, potem pa pobegniti, da bi vas nihče ne vjel. Če bi jaz komu po življenju stregel, bi ga očitno prijel in ubil, potem pa se vstopil pred ubitega in če bi me ljudje prijeli, bi se ponašal s tem rekoč: Da, jaz sem ga, jaz, p'gajte me, pa me sodite! Ali vi lumpje hočete poštenim in blagim ljudem življenje krasti, to je najgrše hudodelstvo. Le čakajte, jaz bom dal caru svojo marelo, potem vas bo že ugnal, premalo vas bo.“

„Ali nisi t car?“ — ztihne hudodelnik.

„Kaj šel! Jaz sem Pavliha!“

Pri tem strepeta nih list, da ga komaj za uho privlečem k caru, ki se je kma u za mano pripeljal na isto mesto. Zagleda me brž in je strašno vesel, ko me živega vidi.

„Kakega tiča si pa pripeljal seboj?“ me ogovori.

„Nihilista! Tu ga imaš! Vjel sem ga na poti z zraka na tla.“

„Dobro, dobro, ga bomo dali v kletko“ — reče car — „kaj pa sem tebi dolžan za svojo rešitev? Kar povej, boš dobl.“

„Prav nič! Jaz ti dam še svojo marelo, da boš tiče vgnal. Saj poznaš njeno moč. Taaffe na Dunaji ima tudi tako za ustauhe“

Kaj pa boš ti brez marele?“ — praša car in seže v žep po par milijonov.

„Nič, nič“ — se branim jaz, — „bom že v Ljubljani pri Kobilici drugo dobil.“

„Pa vsaj obdrži mojo obleko za spominj, da si mi življenje rešil.“

„Hvala lepa, očka car, v tvoji obleki bi ne bilo tako varno meni po svetu iti, kakor v svoji. Le me najva zopet!“

Tako sva se razšla z ruskim carom in zdaj lahko vsak ve, zakaj je pri življenju ostal.

Drugi pot naprej.

Rešpehtarjova kuharica.

S ta zadnjim plavšanjem tega, kar mi je Tončka pravla, sem dregnila v en sršenov grezd, od vseh krajev so se vsuli v mene in dobila sem še celó po pošt več šriftleh prifelcov, k je vsak mislil, de je prizadet, in vsaka de je ona tista, k' je puserle dajala al prejemala. To je res čuden svet zdej, če vdariš na grm, pa skoč kar po več zajcov ven namest enga samga, k' jih je tolk za njim skritih. Tud Tončka je dobila ferbas od svoje ta nove geršofti in so ji rekli, de bo mogla kar štantek petek stran, če

bo kej splavšala, kar je res, al če bo z menoj kej bešteng imela.

Pa nej brž povem kaj se je men zgodlo, kar nismo več bli skept. To je folk to! Vdinjala sem se bla tam dol na Poljanah per en gospod, k' imajo tud štacuno in šnop-sarijo. „To bo vendar enkrat kej štantek, de ne bom zmirom dinstov bekslala“ — s' mislim, pa grem.

Se vé, de vsak dinstpot more nejpreeh zgruntat, s čem al s kom se geršoftna peča al abgeba. Per frav ni glih nič posebenga, so glih taki kakor ta druge po mest, de rad napucan hodjo, poseben ob nedelj h al drugih festlih legnatih obrajtajo židan gvant in dolg šlep, pa jim za to ne more nobeden nič reč, k' imajo, de so lohka ofertni. Otrok je več, pa so glih tak, koker drug gospodski, eni že v šolo hodjo. To je vse voreng, koker drgje, jest ne morem nič avštelat. Kranjski in tajč znajo vsi glih toko koker jest, se lahko zastopmo.

Vse drgač pa je z gospodam. Jest se n mislila, de imajo samo štacuno, pa imajo še sto in sto družga kšefta. Zad za štacuno je en mejhen cimerc, tam je nekaj stolov pa miza. Kter sem jest peršla v štacuno po kaj za kuh-njo, sem večkrat vidla kakšenga cvilih al pa tud družga človeka za gospodam not smuknit; kaj so tam počel, ne vem, samo slišala sem, de so podpisval protkole, bekselne pa kaj jest vem kaj še. Pa tud se m' je čudno zdel, de so gospod, k imajo vender štacuno, toko kimral se za druge rei, de so skor vsak dan zjutraj ob devetih spokal cel pok šrift skept, pa so šli — kaj jest vem, kam. Večkrat so peršli še le opoldne domu, več sih razjican, včasih pa so si tud roke mel. Zraven tga je pa hodil tud v tist ta mal cimerc za štacuno en tak cvajdajtleh človk, k' zna vse sorte šrifte delat, mende mu pravjo ldje pinkelšraj-bar; ta je imel voreng pesoidengo, koker per riht al ke drgje v kancelijah. Po tem se m' je zdel, de morjo bit gospod tud kje kakšen iblajtar al rešpehtar, k imajo tolk s šriftam in takim cvajdajtleh ldmu opravit.

Zato prašam enkrat na plac Žefo, k' sva glih vsaka en firkele ure cajta imele, če pozna mojga gospoda.

„Kaj b' ga ne?“ — prav Žefa — „škoda, de s' ti že tolk cajta v Iblan, pa ga še ne poznaš! Sej ga ves forštat pozna, poseben pa rihta v Križankih.“

„Jej, jej! Jest sem pa mislila, de je bogat! Pa ga zmerej tozjo!“

„O ne, Špela, njega ne tozjo, pa on tož druge. Veš, tvoj gospod je eden tistih, k' rad daje na velike činže in bekseljne, pa še tud kakšne šuldšajne kupuje, de jih potlej iztož.“

„A zato je toko šimfal, k' je zadnjič enkrat bral v cajtengah, de bodo na Dunej tist kzeclj za voherneke gor vzdignil.“

„Ja, ja, zato. Rihtam da on tolk dela, de so v Križankih ná-nj že prov hudi.“

„To je potlej to, kar pravmo oderuh?“

„Se ve de, kaj pa družga!“

„Pa to je greh, on se pa zmirej toko rad okol duhovnov pl-z, pa tud Slobenar je.“

„Kaj praviš? Slobenar je tvoj gospod! Pejd no, Špela! Slobenarji niso taki, koker je on.“

„Sej je zadnjič za slobenarskega kandidata štimal, to sem sama slišala.“

„Vidiš figo Špela! Rekel je že, de bo, pa je vender nesel cegelc na rotovž za Dežmana.“

„Zakaj to misliš? Ali ga je komu pokazal?“

„Glih za o, k' ga Slobenarjam na rotovž ni otel pokazat, je to res, kar jest pravim. Če b' bil imel tistga šnjta na njem zapisanga, b' ga bil gvišen pokazal, k' so ga še naš dohtarji prašal.“

„Toko, Žefa! Polej aem pa jest peršla spet v en prov zavber dinst. Koko je pa polej, de je naš gospod tud arm-nfoter?“

„Al nis še nikol vidla, de tistim revežem daje ta več tal le blago s svoje štacune, šnops, kofé, cukar, ckorjo pa še drugih reči, k' jih polej že zna dober zarajat?“

„Nekej takga sem že vidla zato, k' tolk ldi hod v štacuno, pa dobe kej, pa nič ne plačajo.“

„Vidiš, to je! Ti še tvojga gospoda ne poznaš, pa ga boš že še spoznala, če boš dolg v dinst.“

„Tak so pa naš gospod bogati, če jim vse to, kar imajo, tolk nese?“

„Se ve de so, kaj b' ne bli? Sej za nobeno reč nikol nič ne dajo, niso per nobenem ferajn, pa tud cajteng nič ne držé — k večem take zavolj rihtnih sekucij, vlečejo pa dnar od vseh strani, še take cviblaste dolgove kpujeje za par soldov, potlej jih pa že znajo na kakšno vižo iztirjat.“

„Je že dober, Žefa, de s' mi to povedela, de se bom jest vedla rihtat.“

To je bil najin plavš, pa sva šle narezen. Jest sem s' naprej vzela merkat na vse, kar se bo zgodlo v hiš.

Ta drug dan perteče tist ta velk fant, k' v šolo hod', dam in upuje:

„Že imam štiftengo, ta drug, k' so zá njo prosil so vsi skoz padli, še sin tistga iblajtarja, k' ima toko mejhno obsolengo.“

Frava pridejo po tem v kuhinjo in mi zašafajo:

„Dons pa naštimej še eno ekstra rihto, zato k' je naš sin štiftengo dobil.“

„Tga je blo pa glih treba, de njih fant, k' so toko bogat, enmo revenmo odjé tisto štiftengo, nej ne zamerjo“ — se meldam jest, k' mi je že glih kri zavrela še od včera — „al so se tud v čitalnic oglasil, de bo dobil še obleko, k' jo bodo tam revnim otrokom delil?“

„Kaj, ti — ti — ti — ti —“

„No, nej le rekó“ — se postavim jest in prizdignem kuhavnico.

„Boš že vidla, le čakej, grem po gospoda“ — se giftajo frava in leté dol v štacuno. Jest se pa kar perpravim, sem že vse druge vrihtala, pa bi tga ne! Nej le pride!

Res pridrvi on — „gospod“ mu nočem več reči — gor in zagrmi nad mano:

„Kaj imaš ti za avštelat, de je naš sin dobil štiftengo?“

„Zavolj njega nič ne rečem, al če je še toko priden in se dober zadržji, zavolj Njih ni vreden štiftenge.“

„Žakaj ne?“ — se grozi, jest pa imam zmiraj kuhavnico v rok.

„Zato, k' so štiftenge le za revne štedente, Oni pa — že vedo, kaj so.“

„No, kaj sem?“

„Sej so bili že po cajtengab, de imajo tiste pantlarije z bekselni in de nobeden še ni pomagal si, kdor je z Njimi v caker se spustil. Še svoje žlahte ne šonajo. Nej gredo k spovd pa nej povdo po pravic, koko so do premoženja peršli, pa ne dobodo odveze, stavim kar očjo. Koko so naštimal, de je Njih sin dobil štiftengo namest enga res vredenga in potrebenga, tga jest ne vem, pa lepo to ni! Sram nej Jih bo, če grem prec dons prec.“

„Sej boš tud šla“ — reče in gre ves zelen ven, pa mi prinese lon, pa jest pahnem dnar nazaj in rečem:

„Ga ne maram! Bog ve, koko je peršel v Njih roke in kolk kletve se ga drž! Nej ga le sami obdrže, sej so toko velik revež, de Jih bom morda enkrat še med berači vidla per sv. Krištof, kder bo za kakšnim bogatim mrličem Dberlt krajcarje talal.“

To je blo škripanje z zobmi, če b' jest ne bla imela kuhovnce v rok, ne vem, kaj bi blo. Toko pa sem v mir spokala svoje reči in poslala po tinstmana, de jih je nesel z mano na štantek kvartir, k' ga imam, kder sem brez dinsta. K' grem ta drug dan ven, me sreča prifrogar, k'

me že pozná, mi pomoli eno anvajzengo in recepis in reče, de nej podpisem. K' glih nič družga ni, jest pa peresa in tinte nimam per seb, greva kar v eno štacuno, jest podpisem recepis pa berem na anvajz-ng za 3 gld. toko-le:

„Špeli Šnitlih vezil za njen god.“

Jej, jej! Sej res, jutri je moj god, ta 19. novembra, koker vsak let, pa v jez nisem preh v pratko pogledala. Kdo je nek tist, k' ve, de je na svete Všpete dan moj god! Brž pogledam na tist kapun, k' se potlej odstriže, pa berem ime enga g' spoda s Štajarskega, k' ga nikol še vidla nisem, ga le šriftlehn poznam. Od drugod nisem dobila nič vezila, pa tud ni treba, k' bi nič pomanjkanja ne trpela, če b' bla zmirej v voreng dinst in b' mi nobeden lona dolžen ne ostal.

Zdej sem pa spet frej in če ne bo družga, bom šla tirjat tiste, k' še dozdej niso plačal „Brenceljnu“, kar so mu dolžni — nekter že za več let. Pa ne bom peršla sama, ampak z menoj kar en soldat al rihten hlapec na sekacjon. Bote že vidli, kaj bo polej.

Za ta cajt adijo!

Čudodelen stol.

Za vsako bolezen je skoro drugo zdravilo, nekaj zdravil pa je takih, da pomagajo v več boleznih ali vsaj bolniki jih iščejo misleč, da jim bodo pomagala. Takih zdravil je več znanih, vendar najimnetnejše zdravilo v novejšem času je poslanski stol, kar bodi dokazano po nekterih izgledih.

Če je kdo v kaki cesarski službi, pa se mu mrzi delo, pisarnici in bi rajše kje drugje posedal, a vendar še svojo plačo vlek, išče si zdravila za to bolezen na — poslanskem stolu.

Če kdo hoče naglo naprej priti v svoji službi, pa vidi, da po navadnem poti ne bo šlo, brž išče zdravila na — poslanskem stolu.

Če je kóga napuh tako velik, da se na njegoví sedanjí stopinji ne more napasti, hoče sestí na — poslanski stol.

Če ima kdo otrok ali žlahtnikov, ki ne morejo priti do mastnih služeb, on pa bi jih rad spravil na taka mesta, kjer bi živeli ob davkih, išče pomoči zoper to bolezen na — poslanskem stolu.

Ako kdo nima nikjer sreče, da bi prišel na trdno, in je mošnja njegova jetična, išče pomoči zoper to bolezen na — poslanskem stolu.

Ako je kterim posameznim ali kaki mali stranki kdo potreben, da jim tlako dela in služi njih namenom, pa ga zato nočejo plačati s svojega žepa, hočejo si ga ohraniti s tem, da ga skušajo spraviti na — poslanski stol.

Če kdo hrepeni po ministerskem stolu ali vsaj po kaki mastni službi v ministerstvu, išče za to bolezen zdravila na — poslanskem stolu.

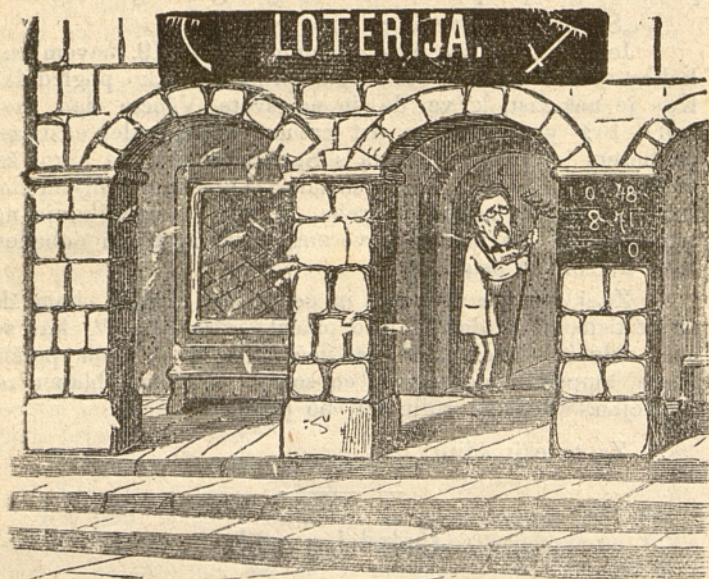
Če kdo želi si na prsi križic ali zvezdico ali pa še kaj več, kje išče zdravila za to bolezen? — Na poslanskem stolu.

Če si kdo hoče zboljšati svoje dohodke, brž sili na — poslanski stol.

In tako je enak h bolezen še celo vrsto, za ktere se išče zdravilo na poslanskem stolu. Če bo šlo tako naprej, bo prišel ta stol v tako slab glas, da človek, ki nima nobene teh bolezní, ne bo hotel sestí ná nj boječ se, da bi ljudje ne obsodili ga za bolnika, ki svojo bolezen skriva, ker se je sramuje.

Ljubljanski rotovž,

ko bo začel spečavati loterijsko posojilo.

Dežman, ki zdaj nima poslanskega stola na Dunaji, toraj mnogo časa, bo postal kolektant.

Pogovori.

Jože. Ali si slišal, Jaka, da ljubljanski rotovž vzame na posodo poldrugi milijon? Kaj bodo neki počeli s toliko denarjem nemškutarji?

Jaka. Najbrže bodo popravili proklete grablje, ki so se jim pri zadnjih volitvah zlomile, ali pa bodo nove kupili.

* * *

Tine. Za kaj bo neki v Ljubljani zraven kazine tista jama?

Tone. Najbrže so si skopali nemčurji na rotovžu tu jamo, v katero bodo pokopani.

* * *

Jaka. Zakaj imamo zdaj v Avstriji toliko srebrnega denarja?

Tone. Ali ne veš, da smo obhajali letos srebrno poroko?

Jaka. Potlej pa Bog daj, da bi obhajali tudi še zlato poroko!

* * *

Jože. Ali je grof Taaffe že star ali še mlad?

Tine. Star ne more biti.

Jože. Zakaj ne?

Tine. Stari ljudje nimajo več tako močnih zob, koker jih je grof Taaffe pokazal liberaluhom in ustauhom v državnem zboru.

* * *

Tone. Kdaj je največ „odličnih“ Slovencev na enem kupu?

Jaka. Kedar je kak poslanski stol prazen.

Tone. Kdaj pa najmanj?

Jaka. Kedar jih Slovenija na delo kliče.

* * *

Jože. To je letos huda zima! Ali si slišal, koliko ljudi je že zmrznilo?

Jaka. To ni nič čudnega. Pač pa je čudno, če

ljudje v sredi leta zmrzujejo, kakor se je letos na Kranjskem godilo konec junija meseca.

Jože. Da bi bil takrat kdo zmrznil? Jaz tega nisem slišal.

Jaka. Kaj, da ne? Še celó štirje so zmrznili ravno o volitvah za državni zbor: Dežman, Kromer, Vestenek in Wurzbach.

Trtna uš

(*phylloxera vastatrix*).

(Slovenskim narodnjakom in volilcem v poduk.)

Dandanes se veliko govori in sliši o neki mali živalici, ki je posebno vinskim trtam nevarna, imenujejo jo „trtno uš“, latinski „*phylloxera vastatrix*“, ker razdeva in pokončava vinograde, ne loti pa se trnja in drugih rastlin, ker mara le za boljši sok. Te male uši pa „Brencelj“ ne bo natančno popisoval, ampak pokazal bo veliko večo uš, ki ne srka borega soka, ampak goldinarje, desetake in stotake.

Ta uš nima šest nog, ampak le štiri, pa hodi le po zadnjih dveh, s prvima se je navadila grabiti, sesati in srkati. Množi se silno in mlade uči ravno tistih lastnosti. Loti se vsega, kjer je kaj masti in časti, vendar časti brez masti mara le, če ponji pride kje drugje do masti. Najraje se prime poslanskih stolov, odborov, kjer se dá pod ščitom časti dobiti tudi kaj masti, pa tudi družeb, kakor je bila ranjka banka „Slovenija“. Kjer se vgnjezdi, jo je težko zatreti, ker se popolnoma vrine v meso ali deblo. Po nji napadena stvar se kmalu pozná, ker jame hirati, vendar pa ne more živeti ne umreti. Še le, ko je popolnoma ves muzeg posrkan, taka uš sama od sebe odpade in išče si druge rastline, na kateri vidi kaj soka.

Zatreti je tako uš težko, ker je zmiraj na nogah in se zna dobrikati in prilizovati, da marsikterega preslepi. Najbolje bi bilo popolnoma izstradati jo, ker potem bi kmalu posušila se in pokazala svoje zélo.

Lahka pomoč zoper preveč kandidatov.

„Brencelj“ zvé, da se za grofa Barbota poslanski stol trga celih 12 kandidatov. A on je bistra muha, zato se vstopi med nje, da jih je 13, in reče:

„Gospodje! Zdaj nas je trinajst. To pomeni nesrečo, eden izmed nas bo umrl. Toraj je najbolje, da eden odstopi, da nas bo samo 12. Če pa nobeden ne mara odstopiti, pa čakajmo, da bo smrt ktereга vzela.“

Na to glej čudno prikazen! Vsi pobegnejo in nazadnje ostane sam — „Brencelj“.

(Bi se dalo v podobi še bolje pokazati, če ne bi bilo tako sramotno za Slovenijo.)

Dobrovoljen svet.

Na mesto grofa Barbota se je za poslanski sedež oglasilo več kandidatov. Vsi ne morejo sestati na stol, ker je na njem prostora le za enega, toraj bi vsi drugi se pod nosom obrisali. Dandanes je pa že tak čas, da se ljudje za kako početje radi združijo, da potem na vsacega kaj pride. Kako bi bilo, če bi se tudi v tem slučaju vsi kandidati zmenili tako, da bodo sedeli po vrsti vsak po en dan ali po en teden na onem stolu? Tako bi bilo vsega prepira konec in vsak bi bil poslanec.

Korelju Dežmanu!

Slišal in morda tudi videl si, da so v Ljubljani na Miklavževem sejmu namestu „parkeljnov“ prodajali „Dežmane“. Ti pa so s kozje dlake ali k večemu s češpelj, katerih vsak otrok ne jé. Tudi je podoba „Dežmana“ v „parkeljnovi“ obliki otrokom strašilo, toraj nepriljubljena.

Vidiš, Korelj, jaz te imam rad, ker si mi že veliko pomagal pri mojem brenčanju. Čuj moj svet! V kozji dlaki se ne boš nikomur prikupil, jaz bi pa rad, da bi vendar zopet prišel do priljubljenosti — vsaj pri otrocih.

Kaj, ko bi ukrenil, da bi se odslej „Dežmani“ delali — ne več s kozje dlake, ampak z lecta!

J. Lapajne-tu v Krškem.

Nazdravica k sporazumljenju z nemčurskimi učitelji in „Schulzeitung“.

Da boš zamórcu umil? Mar sebi res toliko upaš?

Prej ko zamorec bo bel, pazi, da ti ne boš črn.

Jabelko zdravo nikdar ne ozdravi sosedov ti gnjilih,

Gnjilo postane samó, deneš če v gnjilih ga kup.

Silna prošnja.

Za trebanjski in kočevski okraj na mesto umrlega grofa Barbota se misli razen dosedanjih oglasiti še več kandidatov za njegov sedež na Dunaji. Ker pa sami ne vedo o nobenih svojih zaslugah za dom, vero in cesarja, prosijo, naj bi vsak, ki za take zasluge njihove morda vé, natančno jih opisal in poslal pod št. „1000“ „Brencljnu“.

Vsi bivši, sedanji in bodoči „narodnjaki“, pa le v sren.

Napredek.

Naši nasprotniki trdijo, da mine napredujemo. To ni res! Pred nekoliko leti se je še prašalo, koliko volilcev pride na enega kandidata, zdaj pa, če bo šlo tako naprej, kakor pri volitvi Barbotovega naslednika, se bo moralo že prašati: Koliko kandidatov pride na enega volilca!

Huda zima.

Okoli Radeč, Trebnjega in po Kočevskem je tako huda zima, da je na ledu, ki se je naredil nad razpisanim poslanskim sedežem, padlo več kandidatov že pred volitvijo. Nekteri so se pri tem tako potrli, da se na ta led ne bodo več upali.

Računska naloga.

Za zapuščeni sedež grofa Barbota na Dunaji se je oglasilo celih 12 kandidatov.

Koliko bi se jih bilo oglasilo, če bi bil ta sedež za narod na — Žabjeku?

„Brenclj“.

S politične šole.

Katehet. Ali veš, kaj je neizbrisljivo znamenje?

Učenec. Vem! Če je bil kdo minister.

Službe

državnega poslanca, deželnega odbornika, voditelja kake denarne banke, upravnega svetnika, vodje pri kaki železnici, deželnega glavarja, zdravstvenega svetnika, deželnega šolskega nadzornika, načelnika kake komisije, ministerskega svetovalca — sploh kakoršne koli vrste, da je le kaj plače — čim več tem bolje — išče v vseh strokah že izkušn mož, čegar žep je zelo globok, pa nič ne drži.

Gleda se bolj na plačo, ko na delo. S spričevali lahko izkaže, da je dozdej povsod bil bolj sebi, ko drugim v prid. Na brezplačne službe se ozira le, če kje kak križec ali zvezdica ven moli. Časa ima toliko, da se gori našete službe upa opravljati vse skup. Ponudbe naj se pošiljajo pod napisom „P. Oto Kinč“, zdaj še v Ljubljano, ker je pot na Dunaj z debelim snegom zapadena.

Na znanje.

Narodnim trgovcem je pristopil zdaj gosp. Goričnik, štacunar z oblečnim blagom na mestnem trgu nasproti rotovžu, pa kavarna „Merkur“ na glavnem trgu, kjer se mnogo Slovencev shaja. — Gospa Uršula Lavričeva v Škocijanu je poslala zaostali davek „Brencljnu“.

Prošnja do prijateljev in znancev ter podpornikov.

S tem naznanjam veselo novico, da me bodo ta predpust omóžili. Slišati je bilo, da so šli že snubit zame, kajti moderno je to, da si mora nevesta moža iskati. Vsak previdi, da je na Slovenskem preveč prostora za-me, da je še en tak lahko poleg mene. Upam, da mi bodo dobili vrlega slovenskega „kerlca“. Za tistega „Tovariša“, ko bi mi ga ponujali, ne maram, on preveč naravnost in resno govori je preveč možki zame; jaz bi naj lajše shajala s tacim, ki bi slovenski pisal, nemški pa mislil; in pa „liberal“ bi moral biti kakor jaz, potlej bi lahko oba izhajala, enkrat jaz, enkrat on. Zato se vam priporočim, da hitro pripravite, kar mislite dati za doto ia v balo; letos je kratek predpust, „ploh vleči“ je sitna reč. Kdor kaj utrpi, naj prinese „Kaiser Josefplatz Nr. 1“. Ta čas bom v velikih skrbeh.

Ljubljanska „Schulzeitung“.

Zavoljo dolgega pota, ki ga je imela podoba današnjega lista, predno je dobil g. risar blago v roke, se je ta list zelo zakasnil, pa bo menda naročnike tem bolj odškodoval za zamudo s tem, kar jim prinese. Zadnji številki pridete brž po praznikih.

Ob enem vpraša „Brenclj“ svoje naročnike, če jim je prav to, ako po novem letu izhajate po dve številki skup, a vselej prve dni meseca? Njemu bo to lajše, naročniki pa dobodo več branja na enkrat v roke in razen tega bo mogoče dati tudi še po več podob. Kaj mislite toraj? „Brenclj“ pričakuje Vašega mnenja.

Sv. Miklavž, kakoršnega so Slovenci pričakovali.

Miklavž. Ker ste tako pridno molili, otroci, sem vam pa prinesel razen Taaffeja še Hohenwarta za ministra.

Parkelj. Stremajer je že moj.